

AUTORITETI I KOMUNIKIMEVE ELEKTRONIKE DHE POSTARE

**KOMENTET E PALËVE TË INTERESUARA
DHE
QËNDRIMI I AKEP MBI KOMENTET**

Në lidhje me Dokumentin e nxjerrë për Këshillim Publik miratuar me Vendimin e Këshillit Drejtues Nr.16, datë 31. 08. 2017 “Për vlerësimin e performancës së Bazës së të Dhënave Referencë të Centralizuar – CRDB të Portabilitetit të Numrit dhe për mënyrën e përzgjedhjes së operatorit të CRDB”

Tiranë, më 26.10.2017

HYRJE

Këshilli Drejtues i AKEP me Vendimin Nr.16, datë 31. 08. 2017, vendosi të miratojë për Këshillim Publik dokumentin “Për vlerësimin e performancës së Bazës së të Dhënave Referencë të Centralizuar – CRDB të Portabilitetit të Numrit dhe për mënyrën e përzgjedhjes së operatorit të CRDB”.

Konsultimi publik u krye në periudhën prej 30 ditë dhe përfundoi me datë 2 Tetor 2017. Në përfundim të periudhës së konsultimit, komente u dërguan nga palët e interesuara: Operatori 1, Operatori 3 sh.a. dhe Operatori 2 sh.a.

AKEP, dëshiron të falënderojë palët e interesuara për kontributin e tyre me komentet dhe sugjerimet e dhëna “Për vlerësimin e performancës së Bazës së të Dhënave Referencë të Centralizuar – CRDB të Portabilitetit të Numrit dhe për mënyrën e përzgjedhjes së operatorit të CRDB”.

Ky dokument përmban komentet e sipërmarrësve dhe qëndrimet e AKEP për komentet. Qëndrimi i AKEP për komentet.

KOMENTET E SIPËRMARRËSVE DHE QËNDRIMI I AKEP

A. Komentet e Operatori 1

Operatori 1

Komenti për pyetjen 1:

Lidhur me aspektin e funksionalitetit të CRDB-së, dhe kërkesave të mundshme për ndryshim apo përmirësim (si teknologjisë, funksioneve, arkitekturës, aksesit, raporteve, etj.), Operatori 1 mendon se pas përmirësimeve në sistem të kërkuara nga operatorët në konsultimin publik të periudhës së mëparshme dhe të realizuara në vijim gjatë operimit nga operatori i CRDB-së lidhur me numrin maksimal të kërkesave që mund të pranohen brenda një dite, performance e CRDB ka qenë e kënaqshme. Bazuar në këtë eksperiencë pozitive, gjykojmë që fasilitete të ngjashme të implementohen në bashkëpunim me operatoret edhe gjatë operimit dhe në vazhdimësi.

Qëndrimi i AKEP:

AKEP e vlerëson komentin për funksionimin e kënaqshëm të CRDB dhe efektin pozitiv që kanë dhënë përmirësimet e kryera.

Propozimet për përmirësimin e funksionimit të sistemit do të konsultohen dhe diskutohen me palet e interesuara në kohën e duhur duke respektuar aktet ligjore e nenligjore përkatëse.

Operatori 1

Komenti për pyetjen 2:

Lidhur me nivelin e bashkëpunimit midis AKEP, operatorit të CRDB dhe Operatori 1, ne mendojmë se ka qenë në parametrat e duhur, dhe pa probleme serioze për tu referuar në këtë konsultim.

Qëndrimi i AKEP:

AKEP e vlerëson komentin për nivelin e bashkëpunimit midis AKEP, operatorit të CRDB dhe operatoreve.

Operatori 1

Komenti për pyetjen 3:

Përsa i takon faktit nëse shërbimi që ofrohet nga CRDB është gjithë përfshirës, mendojmë se është në nivelin e duhur dhe vazhdimisht në përmirësim gjatë operimit.

Qëndrimi i AKEP:

AKEP e vlerëson komentin se shërbimi që ofrohet nga CRDB është gjithë përfshirës, në nivelin e duhur si dhe në përmirësim gjatë operimit.

Operatori 1

Komenti për pyetjen 4:

Lidhur me mendimin e AKEP për aplikimin e një procedurë tenderi, është në të drejtën apo në diskrecion të AKEP që në përputhje edhe me kërkesat e ligjit të zgjedhë mënyrën më të mirë për sigurimin e një shërbimi, konkretisht për mënyrën e përzgjedhjes së operatorit të CRDB.

Por, faturimi i operatorëve për një shërbim të prokuruar nga Autoriteti është i pajustificuar sa kohë që operatorët nuk kanë as mundësi ligjore për të marrë pjesë në procesin e vendimmarrjes në lidhje me subjektin kontraktues dhe shumës së kontraktuar, as mundësi të marrjes pjesë në procesin e përcaktimit të kushteve dhe termave të prokurimit publik të këtij shërbimi, dhe asnjë mekanizëm për kontrollin dhe eficientësinë e këtyre shpenzimeve apo shumave të kontraktuara. Prandaj, kjo është një arsye më shumë që kostoja/fondi për CRDB të jetë nën përgjegjësinë dhe buxhetin që administrohet nga vetë AKEP, dhe jo të kërkohej si pagesë apo si kosto në mënyrë të drejtpërdrejtë nga operatorët.

Lidhur me këtë problematikë, Operatori 1 i është drejtuar AKEP edhe në konsultime të mëparshme duke i kërkuar Autoritetit që buxhetin në lidhje me CRDB ta parashikojë për tu mbuluar nga të ardhurat brenda pagesave të operatorëve të parashikuara dhe përcaktuara nga Ligji për Komunikimet Elektronike, çështje të cilën e risjellim edhe njëherë në vëmendje si më poshtë:

Qëndrimi i AKEP:

AKEP e vlerëson komentin se është në të drejtën dhe në diskrecion të AKEP që në përputhje edhe me kërkesat e ligjit të zgjedhë mënyrën më të mirë për sigurimin e një shërbimi, konkretisht për mënyrën e përzgjedhjes së operatorit të CRDB.

Sa i përket kostove financiare dhe pagesave AKEP a ke sqaruar qëndrimin e tij edhe në kohën e miratimit të “Rregullore për mënyrën e zbatimit të Portabilitetit të Numrit” (VKD Nr.2689, datë 22.09.2016) se:

AKEP, për të siguruar disponueshmërinë e CRDB, mbulon me fondin e shpenzimeve vjetore të tij, investimet e nevojshme për blerjen dhe zhvillimin e platformës dhe sistemeve të operimit të CRDB,

dhe se

Operatorët mbulojnë kostot financiare të ofrimit të shërbimit të operatorit të CRBD si dhe host-imit të platformës.

Investimet e nevojshme për blerjen dhe zhvillimin e platformës dhe sistemeve të operimit të CRBD janë pjesë e fondit të shpenzimeve vjetore të tij i cili mbulohet nga pagesa për mbikëqyrjen e tregut dhe pagesat e tjera për AKEP si frekuencat, numrat etj.

Ndërsa mbulimi i kostove financiare të ofrimit të shërbimit të operatorit të CRBD si dhe host-imit të platformës është parashikuar të behet nga operatorët në Rregulloren Nr. 43 datë 22.09.2016. Siç kemi kemi sqaruar edhe me pare nuk kemi të bëjmë me një pagesë të re, jashtë pagesave të kryera deri tani nga operatorët. I vetmi ndryshim këto kosto financiare kanë qenë pjesë e buxhetit të AKEP, të mbuluar nga pagesa për mbikëqyrjen e tregut dhe pagesat e tjera për AKEP, ndërsa pas miratimit të Rregullores këto pagesa janë zë me vetë financiar duke u ndare nga pagesa për mbikëqyrjen. Si e tillë ajo nuk do të llogaritet si pjesë e pagesës për mbikëqyrjen e tregut.

AKEP, do të beje publike të gjitha parashikimet për shpenzimet, specifikimet teknike përkatëse si dhe kriteret e përzgjedhjes së operatorit CRDB në kohën e duhur.

Propozimet për përmirësimin e funksionimit të sistemit do të konsultohen dhe diskutohen me palët e interesuara në kohën e duhur duke respektuar aktet ligjore e nenligjore përkatëse.

Operatori 1

Lidhur me koston e shërbimit të Portabilitetit të Numrit:

Operatori 1 gjen rastin që edhe pse fokusi i këtij konsultimi publik nuk janë pagesat e operatorëve për koston financiare të operimit të shërbimit të operatorit CRDB, të ringrejë edhe njëherë shqetësimin e tij lidhur me përballimin e kësaj kostoje nga Operatorët..

Duke qenë se Procesi i Portabilitetit të Numrit është një proces që lidhet ekskluzivisht me përdorimin e numrit të alokuar operatorit nga AKEP, sipas procesit të alokimit parësor një sipërmarrësi të caktuar, rrjedhimisht pagesat vjetore që sipërmarrësi paguan për numeracionin që i është alokuar këtij të fundit (por që një pjesë e këtyre numrave mund të jetë portuar në rrjetin e një operatori tjetër), do duhet të mbulojnë edhe kostot e shërbimit në lidhje me procesin e portimit, konkretisht edhe për ofrimin e shërbimit nga operatori CRDB. Kështu, Ligji nr. 9918 dt. 19.05.2008, i ndryshuar “Për Komunikimet Elektronike në Republikën e Shqipërisë” nuk parashikon asnjë pagesë tjetër përveç atyre që lidhen me: mbikëqyrjen e tregut; financimin e shërbimit universal; përdorimin e frekuencave, si dhe caktimin dhe përdorimin e numrave dhe serive numerike. Këto janë pagesat që financojnë buxhetin e AKEP dhe shpenzimet e tij, të përcaktuara me Ligj, prandaj nuk mund të ketë një pagesë tjetër shtesë të dedikuar për operatorin CRDB dhe hostuesin e platformës, kur kjo kosto/pagesë mbulohet nga pagesat që operatorët tashmë paguajnë çdo vit për përdorimin e numrave dhe serive numerike të cilat janë subjekt i portimit nga rrjeti i një operatori në rrjetin e operatorit tjetër.

Për më tepër, sipas përcaktimeve në nenin 87 të Ligjit, sipërmarrësit kanë marrë përsipër dhe mbulojnë koston për përshtatjen dhe mirëmbajtjen e rrjetit për mundësimin e portabilitetit të numrit, si dhe, që prej fillimit të implementimit të këtij procesi kanë marrë përsipër dhe

paguajnë vetë edhe tarifën e eksportimit pikërisht që kjo tarifë të mos bëhet pengesë në realizimin e procesit të portimit të numrit për pajtimtarët.

Rrjedhimisht, për koston financiare të operimit të shërbimit të operatorit CRDB dhe cdo shërbim tjetër në lidhje me funksionimin e kësaj platforme që është në funksion të portabilitetit të numrit, pra të funksionalitetit të numeracionit në telekomunikacione, Operatori 1 gjykon se operatorët e paguajnë tashmë nëpërmjet pagesave që ata kryejnë për përdorimin e numrave dhe serive numerike.

Për sa më sipër, i kërkojmë Autoritetit tuaj amendimin e Rregullores Nr. 43 “Për mënyrën e zbatimit të Portabilitetit të numrit”, nenit 20, pikat 2,3, dhe 4 lidhur me pagesën e koston financiare të operimit të shërbimit të operatorit CRDB.

Qëndrimi i AKEP:

AKEP e vlerëson komentin për koston e shërbimit të Portabilitetit të Numrit.

Siç kemi kemi sqaruar edhe me pare, investimet e nevojshme për blerjen dhe zhvillimin e platformës dhe sistemeve të operimit të CRDB janë pjese e fondit të shpenzimeve vjetore të tij i cili mbulohet nga pagesa për mbikëqyrjen e tregut dhe pagesat e tjera për AKEP si frekuencat, numrat etj.

Ndërsa mbulimi i kostove financiare të ofrimit të shërbimit të operatorit të CRDB si dhe hostimit të platformës është parashikuar të bëhet nga operatorët në Rregulloren Nr. 43 datë 22.09.2016. Pra nuk kemi të bëjmë me një pagesë të re, jashtë pagesave të kryera deri tani nga operatorët. I vetmi ndryshim këto kosto financiare kanë qenë pjesë e buxhetit të AKEP, të mbuluar nga pagesa për mbikëqyrjen e tregut dhe pagesat e tjera për AKEP, ndërsa pas miratimit të Rregullores këto pagesa janë zë me vetë financiar duke u ndarë nga pagesa për mbikëqyrjen. Si e tillë ajo nuk do të llogaritet si pjesë e pagesës për mbikëqyrjen e tregut.

B. Komentet e Operatori 2.

Operatori 2

Komenti për pyetjen 1:

a) Sipas rregullores nr.43 datë 22.09.2016 "Për mënyrën e zbatimit të Portabilitetit të numrit" numri maksimal i kërkesave që mund të pranohen në sistem nga operatori dhënë brenda një dite pune është 1200, ndërsa numri maksimal i kërkesave që aprovohen për bartje brenda një dite pune nga operatori dhënë është 600. CRDB gjatë dy viteve të fundit ka operuar me kapacitete jo të mjaftueshme në lidhje me procedimin e kërkesave për bartje të dërguara nga ana e operatorëve për shkak të numrit të rritur të pajtimtarëve që kërkojnë portim. Kjo situatë ka rezultuar në disa problematika të funksionimit të CRDB-se në lidhje me kërkesat e pajtimtarëve për të portuar numrat e tyre, duke çuar në vonesa dhe zgjatje të kohës për t'iu përgjigjur pajtimtarëve lidhur me portimin e numrit. Për këto probleme shoqëria ka vënë në dijeni AKEP me anë të letrave perkatese, nëpërmjet të cilave ka evidentuar pamjaftueshmërinë e kapaciteteve të CRDB-se për trajtimin në kohë të të gjitha rasteve të krijuara dhe të hasura gjatë procedurave të portimit, dhe për të cilat ka kërkuar shtim të kapaciteteve përkatëse.

Problemet e evidentuara me sipër për procedimin e kërkesave për bartje kanë një impakt të madh për shoqërinë si nga ana financiare ashtu dhe nga ana e imazhit.

b) Lidhur me aspektet e funksionimit të CRDB-se dhe shqetësimeve të ngritura dhe me parë, shoqëria kërkon nga AKEP marrjen e disa masave teknike si me poshtë vijon, duke i konsideruar si shumë të domosdoshme për një proces sa me të rregullt dhe normal të portimit:

- Rritjen e numrit maksimal të kërkesave të pranuar nga CRDB për çdo operator nga 1200 në 2400.
- Rritjen e numri maksimal të kërkesave të aprovuara nga çdo operator nga 600 në 1200
- Rritjen e numrit të NPEXEC të pranuar nga CRDB nga 14/5 min në 60/5 min
- Zgjatjen e kohës maksimale të pranimit të NPEXEC —> aktualisht deri në 14:30, të bëhet deri në 15:15
- Rritja e kapaciteteve të CRDB në mënyrë dinamike në varesi të kërkesave të tregut

Masat e mësipërme do të ndihmonin ndjeshëm procesin e portimit në kohë të pajtimtarëve. Portimi i numrit është një e drejtë e pajtimtarëve sipas rregullores së portabilitetit në fuqi dhe përmbushja e detyrimeve rregullatore është detyrim në radhë të parë për AKEP, për shoqërinë Operatori 2 si dhe për shoqëritë e tjera celulare.

Qëndrimi i AKEP:

Referuar komentit të CRDB gjatë dy viteve të fundit ka operuar me kapacitete jo të mjaftueshme në lidhje me procedimin e kërkesave për bartje të dërguara nga ana e operatorëve për shkak të numrit në rritje të pajtimtarëve që kërkojnë portim AKEP shpreh qëndrimin e mëposhtëm:

1- Në kohën e miratimit të “Rregullore për mënyrën e zbatimit të Portabilitetit të Numrit” (VKD Nr.2689, datë 22.09.2016) AKEP kreu një këshillim publik me palët e interesuara. Gjatë këshillimit publik kishte kërkesë për të bërë rritjen e numrit maksimal të kërkesave që mund të pranohen në sistem nga operatori dhënës brenda një dite pune nga 600 në 1200 dhe numrin maksimal të kërkesave që aprovohen për bartje brenda një dite pune nga operatori dhënës në 600. Duke e vlerësuar si nga pikëpamja rregullatore ashtu edhe funksionale e teknike e operimit të sistemit të CRDB, AKEP e mori në konsideratë këtë kërkesë duke u këshilluar me të gjithë pjesëmarrësit në këshillim dhe e implementoi në Rregullore.

Gjithashtu AKEP, duke vlerësuar një kërkesë lidhur me numrin e NPEXEC të pranuar nga CRDB pasi e shqyrtoi dhe vlerësoi atë në lidhje me impaktet dhe kërkesat që do të sillte në planin teknik dhe në planin administrativ të procesit të bartjes së numrit e rriti numrin nga 8NPEXEC/ 5 min në 14 NPEXEC/ 5 min. Rritja e këtij parametri akoma me shumë, nuk do të ishte i shfrytëzueshëm, pasi do të kufizohej me tej nga parametri tjetër 1200 i pranimit të kërkesave.

Sipas llogaritjeve:

8 Ore pune x 60 Minuta = 480 Minuta

480 minuta = 96 seksione nga 5 minuta

1200 kërkesa / 96 seksione = 12.5 kërkesa (vlera e shfrytëzueshme për parametrin)

AKEP, siç shihet jo vetëm mori në konsideratë kërkesën për rritjen e numrit të kërkesave për bartje në kohën e miratimit të rregullores përkatëse por ka kryer edhe përmirësime të mëvonshme të sugjeruara nga operatorët.

AKEP vlerëson se kërkesa për rritjen e numrit maksimal të kërkesave të pranuar nga CRDB për çdo operator nga 1200 në 2400, rritjen e numrit maksimal të kërkesave të aprovuara nga çdo operator nga 600 në 1200, rritjen e numrit të NPEXEC të pranuar nga CRDB nga 14/5 min në 60/5 min si dhe zgjatjen e kohës maksimale të pranimit të NPEXEC —> aktualisht deri në 14:30, të bëhet deri në 15:15, kërkojnë ndryshime në “Rregullore për mënyrën e zbatimit të Portabilitetit të Numrit” (VKD Nr.2689, datë 22.09.2016) dhe është jashtë objektit të këtij këshillimi publik.

Propozimet për përmirësimin e funksionimit të sistemit do të konsultohen dhe diskutohen me palët e interesuara në kohën e duhur duke respektuar aktet ligjore të nenligjore përkatëse.

Operatori 2

Komenti për pyetjen 2:

Gjatë periudhës Tetor 2016-muajt e parë të 2017, Operatori 2 u ndesh me një pamjaftueshmëri të kapaciteteve ekzistuese të CDRB (të cilat ishin dyfishuar pas konsultimit publik duke marrë në konsideratë kërkesën, pra nga 300/600 në 600/1200, pas hyrjes me fuqi të rregullores së re të portabilitetit në Shtator 2016) për të lejuar numrin në rritje të kërkesave për portim, situatë e cila krijoi një problematikë në lidhje me ankesën e abonentëve. Edhe pse kapacitetet ishin rritur dyfish, evidentoi se npexec/5 min e ulet nuk lejonte me shume se 400 portime/dite. Pas komunikimeve dhe kërkesave të bëra nga ana e me AKEP u ndryshua vlera nga 8 npexec/5 mins në 14 npexec/5 mins i cili do suportonte në kohën e duhur sipas rregullores portimin e pajtimtareve. Megjithatë ky ndryshim e përmirësoi procesin, çështja me kapacitetin e CRDB nuk u zgjidh përfundimisht.

Operatori 2 ka kërkuar disa here nga AKEP që numri maksimal i kërkesave që mund të pranohen në sistem nga operatori dhënë brenda një dite të jetë 2400. Numri maksimal i kërkesave që aprovohen për bartje brenda një dite të jetë 1200. Numri i NPEXEC të pranuar nga CRDB në 5 minuta të jetë 60.

AKEP duhet të ketë një CDRB me permasa/kapacitete të tilla që të plotësojë të gjitha kërkesat ditore për portim, dhe që kapacitetet e CRDB të ndryshojnë në mënyrë dinamike në varësi të kërkesave të tregut në mënyrë që portabiliteti i numrit të shërbejë pajtimtarit, tregut, të realizojë qëllimin për të cilin u implementua si dhe operatorët të përmbushin detyrimet rregullatore. AKEP kërkoj analizë me të detajuarë në lidhje me këtë çështje nga të cilat u derdhanë në kohën e duhur dhe për të cilat AKEP u shpreh se do të merrte në konsideratë.

I gjithë ky proces është bërë në bashkëpunim dhe kooperim midis AKEP, operatorit të CRDB dhe operatorëve. Nga ky komunikim dhe bashkëpunim me AKEP u arritën disa zgjidhje si rritja e kapaciteteve apo ndryshimi i npexec/5 minuta, por që nuk dhanë zgjidhjen përfundimtare të kësaj çështjeje. Pavarësisht problemeve të hasura gjatë funksionimit të CRDB mbi kërkesat për portim, bashkëpunimi me AKEP dhe operatorin e CRDB-së ka funksionuar, proces i cili ka vend për përmirësime të mëtejshme për të zgjidhur problemet që kanë ngjellur pezull.

Qëndrimi i AKEP:

AKEP e vlerëson komentën për këtë çështje dhe qëndrimi është ai i shprehur më sipër.

Operatori 2

Komenti për pyetjen 3:

Shërbimi që ofrohet nga CRDB në përgjithësi ka qenë gjithë përfshirës. Problematika kryesore ka qenë kapaciteti i CRDB, i cili duhet t'i përgjigjet në kohe reale kërkesave në rritje të portimit të numrit. Janë bërë të gjitha përpjekjet dhe veprimet që kanë përmirësuar procesin e portimit të numrit. Gjithsesi në rast se CRDB do të ndryshojë metodologjinë teknike dhe ndërfaqet e saj, Operatori 2 vlerëson se do të duhen 2-3 muaj kohe për të bërë ndryshimet e nevojshme. Plani kohor dhe kostot që linden do të vlerësohen nga kërkesat e reja.

Qëndrimi i AKEP:

AKEP e vlerëson komentën për këtë çështje. Çdo ndryshim në metodologjinë teknike dhe ndërfaqet e CRDB për përmirësimin e funksionimit të sistemit do të konsultohen dhe diskutohen me palët e interesuara në kohën e duhur duke respektuar aktet ligjore të nenligjore përkatëse.

Operatori 2

Komenti për pyetjen 4:

Sipas Nenit 20 "Mbulimi i kostove financiare dhe pagesat" të Rregullores nr.43, dt.22.09.2016 për "Mënyrën e zbatimit të portabilitetit të numrit", AKEP, për të siguruar disponueshmërinë e CRDB, mbulon me fondin e shpenzimeve vjetore të tij, investimet e nevojshme për blerjen dhe zhvillimin e platformës dhe sistemeve të operimit të CRDB, ndërsa operatorët mbulojnë kostot financiare të ofrimit të shërbimit të operatorit të CRDB si dhe hostimit të platformës. Për mbulimin e kostove financiare të ofrimit të shërbimit të operatorit të CRDB si dhe hostimit të platformës, operatorët paguajnë për llogaritë të operatorit të CRDB dhe hostuesit një pagesë të cilën llogaritet nga AKEP duke iu referuar:

- a) Shumes së kontraktuar me operatorin e CRDB;
- b) Shumes së kontraktuar me qiradhënësin e ambienteve ku është hostuar CRDB;
- c) Koeficientit të llogaritës mbi bazën e numrit të portimeve të kryera respektivisht nga operatorët në raport me numrin në total të portimeve të kryera (veç në fiks dhe veç në të lëvizshëm) për vitin financiar të mëparshëm.

AKEP ka përcaktuar se tenderimi do të bëhet "për mënyrën e përzgjedhjes së operatorit të CRDB". Megjithatë nuk është shumë e qartë se për çfarë përfshin ky tenderim nga ana e AKEP. Do të bëhet tenderim vetëm për operatorin e CRDB që mirëmban atë, apo edhe për qiradhënësin e ambienteve ku është hostuar CRDB?

Me tej në këtë prokurim a do të përfshihet edhe investimet shtesë të nevojshme për zhvillimin e platformës dhe sistemeve të operimit të CRDB?

Operatorët do të jenë përsëri në situatën në të cilën do të faturohen për një shërbim që do të jetë prokuruar nga AKEP, ndërkohë që operatorët as që kanë mundësi ligjore për të marrë pjesë në procesin e vendimmarrjes në lidhje me subjektin kontraktues dhe shumes së kontraktuar, apo nuk kanë mundësi të marrin pjesë as në procesin e përcaktimit të kushteve dhe termave të prokurimit publik të këtij shërbimi nga ana e AKEP.

Në këtë situatë në të cilën operatorët janë të detyruar të paguajnë një vlerë të cilën do të përcaktohet nga AKEP nga një proces tenderimi që pritet të zhvillohet në Mars 2018, kërkojmë nga AKEP një transparencë të plotë në lidhje me tenderin dhe konkretisht:

1. A do të jetë ky tender vetëm për përzgjedhjen e operatorit për mirëmbajtjen e CRDB?
2. A do të përfshihet qiradhënia e ambienteve ku është hostuar CRDB?

3. Cilat do të jene kushtet dhe termat qe do te përdoren ne këtë proces?
4. Te përfshihen operatorët ne lidhje me specifikimet teknike qe do te përdoren ne tender, ku te përfshihen te gjitha kërkesat teknike te operatoreve.
5. A i plotësojnë specifikimet teknike te hartuara nga AKEP te gjithë kërkesat e operatoreve?
6. Cila do te jete kostoja e pritshme e operatoreve pas këtij tenderi? Te gjendet mënyra qe operatoreve tu behet e ditur vlera e pritshme te këtij tenderi përpara publikimit dhe te merret ne konsiderate qëndrimi/propozimi i operatoreve.
7. Vlerat e propozuara te tenderit te jene te tilla qe jo vetëm te mos shtojne kosto shtese për operatorët, por te shikohet mundësia e uljes se kostove te tyre, duke ndjekur tendencën e operatoreve për te uljen e mëtejshme te kostove.

Qëndrimi i AKEP:

Siç përshkruhet ne komentin tuaj, dhe siç e ka përcaktuar rregullorja kostot janë ndare si me poshtë:

1 - investimet e nevojshme për blerjen dhe zhvillimin e platformës dhe sistemeve të operimit të CRBD,

dhe

2- kostot financiare të ofrimit të shërbimit të operatorit të CRBD si dhe hostimit të platformës.

Vetëm kostot e pikës 2 te mësipërme janë pjese e shpenzimeve qe do te tenderohen për përzgjedhjen e operatorit CRDB dhe hostimin e platformës. Operatori CRDB mirëmban dhe menaxhon funksionimin e platformës dhe sistemeve të operimit të instaluar në CRDB dhe pikërisht për këtë shërbim do te përzgjidhet nëpërmjet tenderit publik.

AKEP ka vlerësuar mundësitë teknike dhe kapacitetet profesionale te tij dhe ka arritur ne konkluzionin se është e mundur qe platforma e CRDB te mbahet ne ambientet e AKEP.

Si rrjedhim po bëhen te gjitha përpjekjet qe te beje kalimin e sistemeve nga hostuesi aktual tek ambientet e tij, e kjo do te hiqte koston për hostimin e platformës.

Sqarimet tjera lidhur me kostot janë dhëne edhe ne komentet e mësipërme te AKEP.

AKEP, do te beje publike te gjitha parashikimet per shpenzimet, specifikimet teknike përkatëse si dhe kriteret e përzgjedhjes se operatorit CRDB ne kohen e duhur.

Operatori 2

Komenti për pyetjen 5:

Ne konkluzion te analizës se mësipërme Operatori 2 parashtron ne mënyre te përmblodhur për sa me poshtë vijon;

Ne këto kushte kur tregu i shërbimeve celulare është mjaft dinamik dhe konkurrues dhe numri i pajtimtarëve qe kërkojnë portim nga njeri rrjet ne tjetrin është ne rritje. Operatori 2 parashtron edhe një here kërkesën tek AKEP qe te rrisë kapacitetet e CRDB ne mënyre dinamike ne varësi te kërkesave te tregut ne mënyre qe portabiliteti i numrit ti shërbeje pajtimtarit, tregut, te realizoje qëllimin për te cilën u implementua si dhe operatorët te përmbushin detyrimet rregullatore.

Si hap i pare kërkohet nga AKEP qe numri maksimal i kërkesave qe mund te pranohen ne sistem nga operatori dhënës brenda një dite pune është 2400. Numri maksimal i kërkesave qe

aprovohen për bartje brenda një dite pune nga operatori dhënës është 1200. Numri i NPEXEC te pranuar nga CRDB ne 5 minutës te jete 60.

Gjithashtu duke u bazuar ne rritjen e kërkesave ditore për portimin e numrit, ne rritjen e numrit te kërkesave NPEXEC te cilat spostohen ne ditën pasardhëse për shkak te kohës limit pranimi 2:30, si dhe me qellim menaxhimin e kërkesave ditore te portimit brenda një dite puna kërkojmë nga AKEP zgjatjen e kohës maksimale te pranimi te NPEXEC nga 2:30 PM ne 3:15 PM. Zgjatja e kohës maksimale te pranimi te NPEXEC nga 2:30PM ne 3:15PM, do te ndihmonte ne eliminimin e kalimit te kërkesave te portimit nga një dite ne ditën tjetër dhe krijimin e situatave kumulative te kërkesave pezull.

Siç e kemi theksuar edhe me pare, mosportimi ne kohe i pajtimtarëve dhe lenia ne pritje e pranimi te kërkeses per portim nga ana e CRDB, shkakton një dem mjaft te madh për shoqërinë Operatori 2, si nga e imazhit ashtu edhe nga ana ekonomike.

Portimi i numrit është një e drejte e pajtimtarëve sipas rregullores se portabilitetit ne fuqi dhe përmbushja e detyrimeve rregullatorë është detyrim ne radhe te pare për AKEP, për shoqërinë Operatori 2 si dhe për shoqëritë e tjera celulare.

Qëndrimi i AKEP:

Siç e kemi shprehur edhe ne qëndrimet me lart, AKEP, propozimet per permiresimin e funksionimit te sistemit do te konsultohen dhe diskutohen me palet e interesuara ne kohen e duhur duke respektuar aktet ligjore e nenligjore perkatese.

C. Komentet e Operatori 3.

Operatori 3

Komenti për pyetjen 1:

Sugjerojmë qe duhet te paraqitet ne CRDB informacioni i përditësuar për kërkesat e aprovuara me status "Accepted" për operatorin marres sic paraqitet për kërkesat e pranuar nga operatori dhenes. Ne shembullin e paraqitur, shihet qe ka shume me tepër te dhëna për operatorin Dhënës "Donor - Send porting requests: 364", ndërkohe qe duket se mungon numri i sakte për operatorin Marres "Recipient - Responses received: A"

Sugjerojmë qe te zgjatet orari i funksionimit ditor te CRDB dhe pas orës 16:00. Vodafone është e mendimit qe duhet mundësuar procesimi ne CRDB vetëm për komandat NPRequest - NPResponse përtej orës 16:00 dhe deri ne orën 21KX), kohe kjo qe përputhet me orarin e dyqaneve ku bëhen kërkesat për bartje nga pajtimtarët Ne ketë mënyre do te evitohet percjeilja e këtyre kërkesave ne ditën e nesërme duke zgjatur artificialisht afatin e procesit te Bartjes dhe mbingarkuar sistemin.

3. Sugjerojmë te vlerësohet mundësia qe pajtimtarët te mund te ndjekin online ne portalin e AKEP statusin e kërkesës për bartje ne kohe reale. P.sh fazat e një bartjeje te jene te shënuara tek www.portabiliteti.al ne përputhje me ecurinë e procesit ne CRDB.

Disa statute mund te jene:

- Kërkesa e bartjes është dërguar nga operatori xxxxx.
- Bartja e pranuar, data e kalimit xx/xx/m
- Ekzekutimi ka filluar (ne pritje te shkëputjes se numrit nga operatori aktual)

- Ekzekutimi i konfirmuar (ne pritje te lidhjes se numrit ne rrjetin e operatorit te ri)
- Përditësimi i informacioneve te rrugëzimit-Numri i bartur dataxx/xx/xxxx

Secili nga statuset e mësipërme te përditësohet me te dhënat për date dhe ore.

4. Data e tanishme qe shfaqet aktualisht ne portalin e AKEP www.portabiliteti.al te zëvendësohet me datën kur është përfunduar bartja e fundit qe ka bere nje numer.

Qëndrimi i AKEP:

AKEP e vlerëson komentin dhe sugjerimet tuaja lidhur me kete çështje. Propozimet per permiresimin e funksionimit te sistemit do te konsultohen dhe diskutohen me palet e interesuara ne kohen e duhur duke respektuar aktet ligjore e nenligjore perkatese.

Operatori 3

Operatori 3 vlerëson se ka patur bashkëpunim mjaft te mire midis AKEP, operatorit te CRDB dhe operatoreve te telefonisë se lëvizshme. duke siguruar bartjen e numrave dhe vazhdimësinë e ofrimit te shërbimit për pajtimtarët.

Qëndrimi i AKEP:

AKEP e vlerëson komentin për këtë çështje.

Operatori 3

Koment

Operatori 3 sugjeron qe këtej e tutje te mos vazhdohet përcjellja nga rrjeti origjinues i "beep ton" thirrësit kur kryen thirrje drejt një numri te bartur. "Beep tone" është dizenuar fillimisht dhe ka shërbyer për te ndihmuar pajtimtarët te dallojnë nëse një numër është i bartur ne një rrjet te ndryshëm nga ai fillestar, pasi ne periudhën e implementimit tarifat e thirrjeve brenda rrjetit kishin një diferencë te konsiderueshme me tarifat e thirrjeve jashtë tij. Aktualisht prej mese 2 vjetësh tarifat për thirrjet kombëtare midis rrjeteve te telefonisë se lëvizshme janë unifikuar dhe "beep tone" nuk e kryen me funksionin paralajmërues për te cilin u krijua. madje ne disa raste shkakton konfuzion tek pajtimtarët si një tingull jo i pritshëm gjate një telefonate. Për me tepër "beep tone" ndikon edhe duke zgjatur kohen për vendosjen e një thirrjeje "call set up time". Për rrjedhoje qëllon qe pajtimtarët thirrës e mbyllin telefonatën te pakënaqur duke menduar se nuk është vendosur lidhja, ndërkohe qe pajtimtari pritës ankohet se i vjen një SMS për thirrje te humbur, duke kujtuar se ka përkeqësime shërbimi/sinjali ne vendodhjen e tij. Nëse gjykohet e nevojshme jemi te gatshëm te marrim pjese ne një takim ne nivel industrie ne lidhje me këtë çështje e te konsiderojmë mendimin e te gjithë palëve te përfshira ne proces.

Qëndrimi i AKEP:

AKEP e vlerëson komentin dhe sugjerimin tuaj lidhur me "beep tone".
Ne "Rregullore për mënyrën e zbatimit të Portabilitetit të Numrit" (VKD Nr.2689, datë 22.09.2016), Neni 9 ka përcaktuar qe:

Operatorët janë të detyruar t'i njoftojnë nëpërmjet një mesazhi zanor në formën beep tone, pajtimtarëve të tyre, bartjen e numrit, përpara kryerjes së thirrjes drejt numrave të bartur.

Heqja e “beep tone” kërkon ndryshimin e Rregullores e cila nuk vlerësohet si arsyeshme për momentin.

Siç edhe e parashtroni ne komentin tuaj kjo duhet bere ne bashkëpunim dhe ne dakortesi me te gjithë operatorete.

AKEP do ta konsideroje ne kohe tjetër te përshtatshme.